DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 3 maj 2007 *

I mål C-303/05,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 35 EU, framställd av Arbitragehof (Belgien) genom beslut av den 13 juli 2005, som inkom till domstolen den 29 juli 2005, i målet

Advocaten voor de Wereld VZW

mot

Leden van de Ministerraad,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena P. Jann, C.W. A. Timmermans, A. Rosas, R. Schintgen, P. Kūris, E. Juhász och J. Klučka samt domarna J.N. Cunha Rodrigues (referent), J. Makarczyk, U. Lõhmus, E. Levits och L. Bay Larsen,

* Rättegångsspråk: nederländska.

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 juli 2006,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Advocaten voor de Wereld VZW, genom L. Deleu, P. Bekaert och F. van Vlaenderen, advocaten,

— Belgiens regering, genom M. Wimmer, i egenskap av ombud, biträdd av E. Jacubowitz och P. de Maeyer, avocats,

— Tjeckiens regering, genom T. Boček, i egenskap av ombud,

— Spaniens regering, genom J.M. Rodríguez Cárcamo, i egenskap av ombud,

— Frankrikes regering, genom G. de Bergues, J.-C. Niollet och E. Belliard, samtliga i egenskap av ombud,

— Lettlands regering, genom E. Balode-Buraka, i egenskap av ombud,

— Litauens regering, genom D. Kriaučiūnas, i egenskap av ombud,

— Nederländernas regering, genom H.G. Sevenster, M. de Mol och C.M. Wissels, samtliga i egenskap av ombud,

— Polens regering, genom J. Pietras, i egenskap av ombud,

— Finlands regering, genom E. Bygglin, i egenskap av ombud,

— Förenade kungarikets regering, genom S. Nwaokolo och C. Gibbs, båda i egenskap av ombud, biträdda av A. Dashwood, barrister,

— Europeiska unionens råd, genom S. Kyriakopoulou, J. Schutte och O. Petersen, samtliga i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom W. Bogensberger och R. Troosters, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 12 september 2006 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser giltigheten av rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, s. 1) (nedan kallat rambeslutet).

2 Begäran har framställts i ett förfarande som anhängiggjorts av Advocaten voor de Wereld VZW (nedan kallad Advocaten voor de Wereld) vid Arbitragehof angående ogiltigförklaring av den belgiska lagen av den 19 december 2003 om en europeisk arresteringsorder (*Moniteur belge* av den 22 december 2003, s. 60075) (nedan kallad lagen av den 19 december 2003), och särskilt artiklarna 3, 5.1, 5.2 och 7 i denna lag.

Tillämpliga bestämmelser

3 I skäl 5 i rambeslutet anges följande:

"Målet för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa har medfört att behovet av utlämning mellan medlemsstaterna har försvunnit, och att det skall ersättas av ett system för överlämnande mellan rättsliga myndigheter. De nuvarande förfarandena för utlämning är komplicerade och riskerar att ge upphov till

förseningar, vilket kan avhjälpas genom införande av ett nytt förenklat system för överlämnande av dömda eller misstänkta personer för verkställighet av domar eller lagföring. De traditionella samarbetsförbindelser mellan medlemsstaterna som hittills varit rådande bör ersättas av ett system med fri rörlighet för straffrättsliga avgöranden, såväl preliminära som slutliga, i ett område med frihet, säkerhet och rättvisa."

4 I skäl 6 i rambeslutet anges följande:

"Den europeiska arresteringsorder som införs genom detta rambeslut utgör den första konkreta åtgärden på det straffrättsliga området rörande principen om ömsesidigt erkännande, vilken Europeiska rådet har kallat en 'hörnsten' i det rättsliga samarbetet."

5 Skäl 7 i rambeslutet har följande lydelse:

"Eftersom målet att ersätta den multilaterala utlämningsordning som bygger på Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957 inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför på grund av dess omfattning och verkningar bättre kan uppnås på unionsnivå, kan rådet vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 2 i Fördraget om Europeiska unionen och i artikel 5 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna. I enlighet med proportionalitetsprincipen i den sistnämnda artikeln går detta rambeslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål."

6 Av skäl 11 i rambeslutet framgår följande:

"Den europeiska arresteringsordern bör ersätta samtliga tidigare instrument för utlämning mellan medlemsstaterna, även bestämmelserna om utlämning i avdelning III i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet."

7 I artikel 1 i rambeslutet, som fattats på grundval av artiklarna 31.1 a och b EU och 34.2 b EU, föreskrivs följande:

"1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen."

8 Artikel 2 i rambeslutet har följande lydelse:

"1. En europeisk arresteringsorder får utfärdas för gärningar som enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tolv månader eller mer. Detsamma gäller om ett straff eller en annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader har dömts ut.

2. Följande brott skall medföra överlämnande på grundval av en europeisk arresteringsorder enligt villkoren i detta rambeslut och utan kontroll av om det föreligger dubbel straffbarhet för gärningen, förutsatt att brotten, som de definieras i den utfärdande medlemsstatens lagstiftning, kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år i den utfärdande medlemsstaten:

— Deltagande i en kriminell organisation.

— Terrorism.

— Människohandel.

— Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi.

— Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen.

— Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen.

— Korruption.

— Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen enligt konventionen av den 26 juli 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen.

— Penningtvätt.

— Penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron.

— IT-brottslighet.

— Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter.

— Hjälp till olovlig inresa och olovlig vistelse.

— Mord, grov misshandel.

— Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader.

— Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan.

— Rasism och främlingsfientlighet.

— Organiserad stöld och väpnat rån.

— Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk.

— Svindleri.

— Beskyddarverksamhet och utpressning.

— Förfalskning och piratkopiering.

— Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar.

— Förfalskning av betalningsmedel.

— Olaglig handel med hormonsubstanser och andra tillväxtsubstanser.

— Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen.

— Handel med stulna fordon.

— Våldtäkt.

— Mordbrand.

— Brott som omfattas av den internationella brottmålsdomstolens behörighet.

— Kapning av flygplan eller fartyg.

— Sabotage.

3. Rådet får, efter att ha hört Europaparlamentet i enlighet med artikel 39.1 i Fördraget om Europeiska unionen, när som helst enhälligt besluta att lägga till andra typer av brott i förteckningen i punkt 2 i den här artikeln. Mot bakgrund av kommissionens rapport enligt artikel 34.3 skall rådet bedöma om förteckningen bör utvidgas eller ändras.

4. När det gäller andra brott än de som omfattas av punkt 2 kan överlämnandet förenas med villkoret att de gärningar för vilka den europeiska arresteringsordern har utfärdats skall utgöra ett brott enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning, oberoende av brottsrekvisit eller brottets rättsliga rubricering."

9 I artikel 31 i rambeslutet föreskrivs följande:

"1. Bestämmelserna i detta rambeslut skall, utan att detta påverkar deras tillämpning i förbindelserna mellan medlemsstater och tredje länder, den 1 januari 2004 ersätta

motsvarande konventionsbestämmelser om utlämning i förbindelserna mellan medlemsstaterna:

a) Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957, tilläggsprotokollet till denna av den 15 oktober 1975, det andra tilläggsprotokollet till denna av den 17 mars 1978 och Europeiska konventionen om bekämpande av terrorism av den 27 januari 1977, vad gäller utlämning,

b) avtalet av den 26 maj 1989 om förenkling och modernisering av förfarandena för översändande av utlämningsansökningar,

c) konventionen av den 10 mars 1995 om ett förenklat förfarande för utlämning mellan Europeiska unionens medlemsstater,

d) konventionen av den 27 september 1996 om utlämning mellan Europeiska unionens medlemsstater, och

e) kapitel 4 i avdelning III i konventionen av den 19 juni 1990 om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna.

2. Medlemsstaterna får fortsätta att tillämpa de bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser som är i kraft när detta rambeslut antas, i den mån de gör

det möjligt att fördjupa eller vidga rambeslutets målsättningar och bidrar till att ytterligare förenkla eller underlätta förfarandena för överlämnande av personer som är föremål för en europeisk arresteringsorder.

Medlemsstaterna får sluta bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser efter det att rambeslutet har trätt i kraft i den mån de gör det möjligt att fördjupa eller vidga innehållet i detta rambeslut och bidrar till att ytterligare förenkla eller underlätta förfarandena för överlämnande av personer som är föremål för en europeisk arresteringsorder, särskilt genom att fastställa kortare tidsfrister än de som anges i artikel 17, genom att utöka förteckningen över brott i artikel 2.2, genom att ytterligare begränsa skälen till att vägra verkställighet enligt artiklarna 3 och 4, eller genom att sänka strafftröskeln i artikel 2.1 eller 2.2.

De avtal och överenskommelser som avses i andra stycket skall inte i något fall kunna påverka förbindelserna med de medlemsstater som inte är parter i dessa.

Medlemsstaterna skall, inom tre månader efter detta rambesluts ikraftträdande, underrätta rådet och kommissionen om gällande avtal eller överenskommelser enligt punkt 1 som de önskar fortsätta tillämpa.

Medlemsstaterna skall även underrätta rådet och kommissionen om nya avtal eller överenskommelser av den typ som avses i andra stycket, senast tre månader efter att de har undertecknats.

3. I den mån som de konventioner eller avtal som avses i punkt 1 är tillämpliga på territorier i medlemsstaterna, eller territorier för vilka en medlemsstat ombesörjer de yttre förbindelserna, på vilka detta rambeslut inte är tillämpligt, skall de nuvarande förbindelserna mellan dessa territorier och de övriga medlemsstaterna fortsätta att regleras genom dessa instrument. ”

Tvisten i målet vid den nationella domstolen och giltighetsfrågorna

10 Det framgår av beslutet om hänskjutande att Advocaten voor de Wereld, genom ansökan av den 21 juni 2004, väckte talan vid Arbitragehof med yrkande om att lagen av den 19 december 2003, enligt vilken bestämmelserna i rambeslutet införlivas med belgisk rätt, helt eller delvis skall ogiltigförklaras.

11 Till stöd för talan gjorde Advocaten voor de Wereld bland annat gällande att rambeslutet är ogiltigt mot bakgrund av att regleringen av den europeiska arresteringsordern borde ha genomförts i en konvention och inte genom ett rambeslut, eftersom det följer av artikel 34.2 b EU att rambeslut endast får fattas angående ”tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar” och det inte är fråga om sådan tillnärmning i detta fall.

12 Advocaten voor de Wereld hävdade vidare att artikel 5.2 i lagen av den 19 december 2003, genom vilken artikel 2.2 i rambeslutet införlivas med nationell belgisk rätt, strider mot likhets- och icke-diskrimineringsprincipen, eftersom det utan sakliga och rimliga skäl görs undantag från kravet på dubbel straffbarhet beträffande de brottsliga gärningar som anges i sistnämnda bestämmelse i samband

med verkställandet av en europeisk arresteringsorder, trots att detta krav bibehålls för övriga brott.

13 Advocaten voor de Wereld gjorde även gällande att lagen av den 19 december 2003 inte uppfyller de krav som följer av den straffrättsliga legalitetsprincipen, eftersom lagen inte innehåller någon uppräkning av brottsliga gärningar som har ett tillräckligt klart och detaljerat normativt innehåll utan endast anger obestämda kategorier av oönskade beteenden. Den rättsliga myndighet som skall besluta om verkställighet av en europeisk arresteringsorder har inte tillräckliga uppgifter för att faktiskt kontrollera huruvida de brottsliga gärningar för vilka den eftersökta personen lagförs eller har ådömts ett fängelsestraff omfattas av en av de kategorier som anges i artikel 5.2 i nämnda lag. Det förhållandet att de brott som anges i denna bestämmelse inte definieras på ett klart och detaljerat sätt leder till att de olika myndigheter som skall verkställa en europeisk arresteringsorder tillämpar denna lag på olika sätt, vilket även strider mot likhets- och icke-diskrimineringsprincipen.

14 Arbitragehof har angett att lagen av den 19 december 2003 är en direkt följd av rådets beslut att genomföra regleringen av en europeisk arresteringsorder i ett rambeslut. De anmärkningar som Advocaten voor de Wereld har riktat mot denna lag gäller i samma utsträckning även mot rambeslutet. Olikheter vad avser domstolarnas tolkning av gemenskapsrättsakternas giltighet och den lagstiftning som syftar till att genomföra dessa i nationell rätt kan äventyra enhetligheten inom gemenskapens rättsordning och strider mot den grundläggande rättssäkerhetsprincipen.

15 Arbitragehof har tillagt att domstolen enligt artikel 35.1 EU är ensam behörig att meddela förhandsavgöranden om giltighet av rambeslut och att Konungariket Belgien i enlighet med artikel 35.2 EU har godtagit domstolens behörighet på detta område.

16 Mot denna bakgrund beslutade Arbitragehof att vilandeförklara målet och ställa följande giltighetsfrågor till domstolen:

"1) Är [rambeslutet] ... förenligt med artikel 34.2 b [EU], enligt vilken rambeslut endast får fattas i syfte att tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningar?

2) Är artikel 2.2 i [rambeslutet] ..., i den del den innebär att kontrollen av kravet på dubbel straffbarhet slopas för där angivna brott, förenlig med artikel 6.2 [EU] och, mer specifikt, med den straffrättsliga legalitetsprincipen och likhets- och icke-diskrimineringsprincipen som garanteras i denna bestämmelse?"

Prövning av giltighetsfrågorna

Den första frågan

Upptagande till sakprövning

17 Den tjeckiska regeringen har gjort gällande att den första giltighetsfrågan inte kan upptas till sakprövning, eftersom det annars skulle innebära att domstolen var skyldig att pröva artikel 34.2 b EU, som är en primärrättslig bestämmelse som inte omfattas av domstolens prövning.

18 Detta argument saknar fog. Det följer nämligen av artikel 35.1 EU att domstolen, i enlighet med de villkor som anges i denna artikel, är behörig att meddela förhandsavgöranden om giltighet och tolkning av bland annat rambeslut. Detta innebär nödvändigtvis att domstolen kan komma att tolka bestämmelser i primärrätten såsom artikel 34.2 b EU även om det saknas någon uttrycklig behörighet i detta hänseende, för det fall domstolen såsom angående målet vid den nationella domstolen har erhållit en begäran om att pröva huruvida rambeslutet har fattats på ett lagenligt sätt med stöd av den sistnämnda bestämmelsen.

19 Enligt den tjeckiska regeringen kan den första frågan inte heller upptas till sakprövning på grund av att det i beslutet om hänskjutande inte tydligt framgår vilka relevanta skäl som skulle kunna utgöra stöd för att rambeslutet skall anses vara ogiltigt. Det var således omöjligt för denna regering att framföra synpunkter angående denna fråga. I synnerhet med hänsyn till att Advocaten voor de Wereld har hävdat att rambeslutet inte har lett till en tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning borde organisationen ha anfört stöd för detta påstående och Arbitragehof borde ha återgett det i beslutet om hänskjutande.

20 Det skall erinras om att de uppgifter som lämnas i besluten om hänskjutande inte bara skall göra det möjligt för domstolen att lämna användbara svar utan också ge såväl medlemsstaternas regeringar som andra berörda parter möjlighet att avge yttranden i enlighet med artikel 23 i domstolens stadga (se, bland annat, beslut av den 2 mars 1999 i mål C-422/98, Colonia Versicherung m.fl., REG 1999, s. I-1279, punkt 5).

21 Såvitt avser målet vid den nationella domstolen innehåller beslutet om hänskjutande tillräckligt utförliga uppgifter för att uppfylla dessa krav. Såsom angetts i punkt 11 i denna dom, framgår det av beslutet om hänskjutande att Advocaten voor de Wereld har gjort gällande att regleringen av den europeiska arresteringsordern borde ha genomförts i en konvention och inte genom ett rambeslut, eftersom det följer av

artikel 34.2 b EU att rambeslut endast får fattas angående "tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar" och det inte är fråga om sådan tillnärmning i detta fall.

22 Dessa uppgifter är tillräckligt utförliga inte bara för att domstolen skall kunna lämna ett användbart svar, utan även för att säkerställa att de berörda parterna, medlemsstaterna, rådet och kommissionen har möjlighet att avge yttranden i enlighet med artikel 23 i domstolens stadga. Detta visar för övrigt samtliga yttranden som ingetts av dem som yttrat sig i detta förfarande, inbegripet det yttrande som ingetts av den tjeckiska regeringen.

23 Den första giltighetsfrågan kan således upptas till sakprövning.

Prövning i sak

24 Advocaten voor de Wereld har, i motsats till alla andra som yttrat sig i detta förfarande, gjort gällande att det följer av artikel 34.2 b EU att regleringen av den europeiska arresteringsordern borde ha genomförts i en konvention.

25 För det första kunde rambeslutet enligt Advocaten voor de Wereld inte med giltig verkan fattas för att tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningar såsom avses i artikel 34.2 b EU, eftersom rådet endast är behörigt att fatta rambeslut för att gradvis tillnärma straffrättsliga regler i de fall som avses i artikel 29 andra stycket tredje strecksatsen EU och artikel 31.1 e EU. Vad gäller andra gemensamma insatser rörande straffrättsligt samarbete skall rådet upprätta konventioner med tillämpning av artikel 34.2 d EU.

26 För det andra följer det enligt Advocaten voor de Wereld av artikel 31 i rambeslutet att detta beslut från och med den 1 januari 2004 skall ersätta konventionsbestämmelserna om utlämning i förbindelserna mellan medlemsstaterna. Endast genom en rättsakt av samma art, det vill säga en konvention i den mening som avses i artikel 34.2 d EU, är det möjligt att med giltig verkan avvika från gällande konventionsbestämmelser.

27 Dessa argument kan inte vinna framgång.

28 Det följer särskilt av artikel 1.1 och 1.2 samt skälen 5, 6, 7 och 11 i rambeslutet att detta har som mål att ersätta den multilaterala utlämningsordningen mellan medlemsstaterna med ett system för överlämnande av dömda eller misstänkta personer mellan rättsliga myndigheter för verkställighet av domar eller lagföring, och att systemet skall grundas på principen om ömsesidigt erkännande.

29 Ett ömsesidigt erkännande av arresteringsorder som utfärdats i olika medlemsstater i enlighet med rätten i den stat som utfärdat arresteringsordern kräver en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar som rör straffrättsligt samarbete och i synnerhet reglerna om villkor, förfarande och verkan av ett överlämnande mellan nationella myndigheter.

30 Det är just det som är syftet med rambeslutet, i synnerhet med avseende på reglerna rörande de uppräknade brottskategorier som inte kräver någon kontroll av att det föreligger dubbel straffbarhet (artikel 2.2), de obligatoriska eller fakultativa skälen att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder (artiklarna 3 och 4), den europeiska arresteringsorderns innehåll och form (artikel 8), översändandet av en

sådan arresteringsorder och formen för översändandet (artiklarna 9 och 10), minimigarantierna till skydd för den eftersökte eller den gripne (artiklarna 11–14), tidsfrister och beslutsregler avseende verkställighet av ifrågavarande arresteringsorder (artikel 17) och tidsfristen för överlämnande av den eftersökte (artikel 23).

31 Rambeslutet har fattats på grundval av artikel 31.1 a och b EU, i vilken det föreskrivs att de gemensamma insatserna rörande straffrättsligt samarbete skall omfatta underlättande och påskyndande av straffrättsligt samarbete när det gäller rättsliga förfaranden och verkställighet av beslut samt underlättande av utlämning mellan medlemsstaterna.

32 I motsats till vad Advocaten voor de Wereld har gjort gällande finns det ingen grund för påståendet att tillnärmningen av medlemsstaternas lagar och andra författningar genom fattandet av rambeslut i enlighet med artikel 34.2 b EU enbart skulle avse de straffrättsliga regler i medlemsstaterna som nämns i artikel 31.1 e EU, det vill säga regler avseende brottsrekvisit och påföljder inom de områden som anges i denna bestämmelse.

33 Enligt artikel 2 första stycket fjärde strecksatsen EU ingår utvecklandet av unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa bland de mål som eftersträvas av unionen, och i artikel 29 första stycket EU föreskrivs att i syfte att ge medborgarna en hög säkerhetsnivå inom ett sådant område skall medlemsstaterna utforma gemensamma insatser på bland annat området för straffrättsligt samarbete. I andra stycket andra strecksatsen i denna artikel föreskrivs att detta mål skall uppnås genom ett "närmare samarbete mellan rättsliga myndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 31 [EU] och 32 [EU]".

34 Artikel 31.1 a och b EU innehåller emellertid ingen uppgift om vilket rättsligt instrument som skall användas för detta ändamål.

35 Det är i övrigt i allmänna ordalag som det i artikel 34.2 EU anges att rådet skall "vidta åtgärder och främja samarbete som bidrar till att unionens mål uppnås" och rådet ges behörighet att "[f]ör detta ändamål" anta de olika typer av rättsakter som räknas upp i nämnda artikel 34.2 a–d, där bland annat rambeslut och konventioner nämns.

36 Varken i artikel 34.2 EU eller i någon annan bestämmelse i avdelning VI i EU-fördraget görs i övrigt någon åtskillnad mellan vilka olika typer av rättsakter som kan antas på det område som omfattas av den gemensamma insatsen rörande straffrättsligt samarbete.

37 I artikel 34.2 EU föreskrivs inte heller någon prioritetsordning mellan de olika rättsliga instrument som räknas upp i bestämmelsen, vilket innebär att det är möjligt för rådet att välja mellan olika instrument för att reglera samma område, med reservation för de begränsningar som följer av det valda instrumentets art.

38 Mot denna bakgrund skall artikel 34.2 EU, i vilken det i allmänna ordalag räknas upp och definieras vilka olika typer av rättsliga instrument som kan användas för att bidra till "att unionens mål [enligt avdelning VI i EU-fördraget] uppnås", inte tolkas så att en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar som genomförs med fattande av ett rambeslut i enlighet med artikel 34.2 b EU inte får omfatta andra områden än dem som nämns i artikel 31.1 e EU, och därvid i synnerhet den europeiska arresteringsordern.

39 En tolkning som innebär att det inte enbart är tillåtet att fatta rambeslut i syfte att tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningen inom de områden som omfattas av artikel 31.1 e EU stöds av lydelsen i artikel 31.1 c EU. I sistnämnda bestämmelse anges att de gemensamma insatserna skall omfatta "säkerställande av förenlighet mellan tillämpliga regler i medlemsstaterna, när detta är nödvändigt för att förbättra [det straffrättsliga] samarbetet", utan att det däri görs någon åtskillnad mellan de olika typer av rättsakter som kan användas för att tillnärma dessa regler.

40 Eftersom rådet enligt artikel 34.2 c EU inte får fatta beslut som avser tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar och eftersom det rättsliga instrumentet gemensam ståndpunkt, i den mening som avses i artikel 34.2 a EU, endast får användas för att ange unionens inställning i en viss fråga, uppkommer således frågan huruvida rådet, i motsats till vad Advocaten voor de Wereld har hävdat, med giltig verkan kunde anta reglerna för en europeisk arresteringsorder i ett rambeslut i stället för en konvention i enlighet med artikel 34.2 d EU.

41 Det är visserligen riktigt att den europeiska arresteringsordern lika gärna hade kunnat regleras i en konvention. Rådet har dock ett utrymme för skönsmässig bedömning för att välja det rättsliga instrumentet rambeslut, eftersom villkoren för att anta en sådan rättsakt var uppfyllda i förevarande fall.

42 Denna slutsats påverkas inte av det förhållandet att det följer av artikel 31.1 i rambeslutet att bestämmelserna i detta rambeslut, i förbindelserna mellan medlemsstaterna, ersätter motsvarande konventionsbestämmelser om utlämning som räknas upp i denna bestämmelse från och med den 1 januari 2004. En motsatt tolkning, som varken har stöd i artikel 34.2 EU eller i någon annan bestämmelse i

EU-fördraget, skulle riskera att den möjlighet som rådet tillerkänts att fatta rambeslut inom områden som tidigare reglerades genom internationella konventioner i väsentlig mån berövas sin ändamålsenliga verkan.

43 Härav följer att rambeslutet inte har fattats i strid med artikel 34.2 b EU.

Den andra frågan

44 Advocaten voor de Wereld har gjort gällande, i motsats till alla andra som ingett yttranden i detta förfarande, att artikel 2.2 i rambeslutet, som innebär ett slopande av kontrollen av om det föreligger dubbel straffbarhet för de brott som anges i denna bestämmelse, strider mot likhets- och icke-diskrimineringsprincipen samt mot den straffrättsliga legalitetsprincipen.

45 Det skall inledningsvis påpekas att det följer av artikel 6 EU att unionen bygger på rättsstatsprincipen och att unionen såsom allmänna principer för gemenskapsrätten skall respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner. Härav följer att institutionerna är föremål för kontroller av att deras rättsakter är förenliga med fördragen och de allmänna rättsprinciperna, på samma sätt som medlemsstaterna är det när de genomför unionsrätten (se bland annat domar av den 27 februari 2007 i mål C-354/04 P, Gestoras Pro Amnistía m.fl. mot rådet, REG 2007, s. I-1579, punkt 51, och i mål C-355/04 P, Segi m.fl. mot rådet, REG 2007, s. I-1657, punkt 51).

46 Det är fastslaget att dessa principer omfattar såväl den straffrättsliga legalitetsprincipen som likhets- och icke-diskrimineringsprincipen, vilka även har fastställts i artiklarna 49, 20 respektive 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna som tillkännagetts i Nice den 7 december 2000 (EGT C 364, s. 1).

47 Domstolen skall således pröva giltigheten av rambeslutet mot bakgrund av dessa principer.

Den straffrättsliga legalitetsprincipen

48 Enligt Advocaten voor de Wereld är den förteckning på över trettio brott för vilka det traditionella villkoret om dubbel straffbarhet har slopats under förutsättning att brotten kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år i den utfärdande medlemsstaten, så obestämd och oklar att den strider mot, eller åtminstone kan strida mot, den straffrättsliga legalitetsprincipen. De brott som anges i denna förteckning har inte erhållit någon legaldefinition utan utgör kategorier som på ett obestämt sätt anges som oönskade beteenden. En person som frihetsberövas till följd av en europeisk arresteringsorder som verkställts utan kontroll av om det föreligger dubbel straffbarhet erhåller inte det skydd som följer av principen att en straffrättslig bestämmelse måste uppfylla villkoren angående tydlighet, klarhet, och förutsägbarhet, som gör det möjligt för var och en att vid tidpunkten för gärningen ha vetskap om huruvida gärningen utgjorde ett brott, vilket är tvärtemot det förhållande som gäller för den som frihetsberövas på andra grunder än den europeiska arresteringsordern.

49 Det erinras om att den straffrättsliga legalitetsprincipen (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) ingår bland de allmänna rättsprinciper som utgör grunden för medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner och att den kommer till uttryck i olika internationella fördrag, såsom i artikel 7.1 i Europeiska

konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (se, för ett liknande resonemang, bland annat dom av den 12 december 1996 i de förenade målen C-74/95 och C-129/95, brottmål mot X, REG 1996, s. I-6609, punkt 25, och av den 28 juni 2005 i de förenade målen C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P och C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mot kommissionen, REG 2005, s. I-5425, punkterna 215–219).

50 Denna princip innebär att brotten och de påföljder som de leder till tydligt måste definieras i lag. Detta villkor är uppfyllt när en enskild av den relevanta bestämmelsens lydelse och, vid behov, med hjälp av domstolarnas tolkning av lydelsen, kan utläsa vilka handlingar och underlåtenhetshandlingar som leder till straffrättsligt ansvar (Europadomstolens dom av den 22 juni 2000 i mål Coëme m.fl. mot Belgien, *Recueil des arrêts et décisions*, 2000-VII, § 145).

51 Enligt artikel 2.2 i rambeslutet medför de brott som räknas upp i bestämmelsen ett överlämnande på grundval av en europeisk arresteringsorder utan kontroll av om det föreligger dubbel straffbarhet för gärningen, "förutsatt att brotten, som de definieras i den utfärdande medlemsstatens lagstiftning, kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år i den utfärdande medlemsstaten".

52 Detta innebär att även om medlemsstaterna ordagrant återger uppräkningen av brottskategorierna i artikel 2.2 i rambeslutet vid genomförandet av detsamma, är det definitionen av brotten och tillämpliga påföljder enligt lagstiftningen i "den utfärdande medlemsstaten" som gäller. Rambeslutet syftar varken till att harmonisera de ifrågavarande brotten och brottsrekvisiten eller de påföljder som de leder till.

53 Även om artikel 2.2 i rambeslutet innebär att kontrollen av om det föreligger dubbel straffbarhet försvinner för de brottskategorier som nämns i denna bestämmelse, är det fortfarande den utfärdande medlemsstaten som är behörig att definiera brotten

och de tillämpliga påföljderna i nationell rätt. I artikel 1.3 i rambeslutet anges för övrigt att denna medlemsstat är skyldig att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 EU, och därvid följaktligen den straffrättsliga legalitetsprincipen.

54 Härav följer att artikel 2.2 i rambeslutet, i den del den innebär att kontrollen av om det föreligger dubbel straffbarhet slopas för de brott som anges i bestämmelsen, inte är ogiltig på grund av att den strider mot den straffrättsliga legalitetsprincipen.

Likhets- och icke-diskrimineringsprincipen

55 Enligt Advocaten voor de Wereld strider rambeslutet mot likhets- och icke-diskrimineringsprincipen eftersom överlämnandet beträffande andra brott än de som omfattas av artikel 2.2 i rambeslutet kan förenas med villkoret att de gärningar för vilka den europeiska arresteringsordern har utfärdats skall utgöra ett brott enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning. Denna särbehandling är inte sakligt motiverad. Slopandet av kontrollen av om det föreligger dubbel straffbarhet kan i ännu högre grad ifrågasättas, eftersom det inte i rambeslutet förekommer någon detaljerad definition av den gärning för vilken överlämnandet begärs. Den ordning som inrättats genom rambeslutet leder till en oberättigad skillnad i behandlingen av enskilda beroende på om den brottsliga gärningen begicks i den verkställande medlemsstaten eller i en annan stat. Enskilda som är föremål för frihetsberövande kan således bedömas olika utan att det finns något sakligt skäl för detta.

56 Domstolen vill härvid påpeka att likhets- och icke-diskrimineringsprincipen innebär att lika situationer inte får behandlas olika och olika situationer inte får behandlas

lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se bland annat dom av den 26 oktober 2006 i mål C-248/04, Koninklijke Coöperatie Cosun, REG 2006, s. I-10211, punkt 72 och där angiven rättspraxis).

57 Vad för det första gäller valet av de 32 brottskategorier som räknas upp i artikel 2.2 i rambeslutet kunde rådet på grundval av principen om ömsesidigt erkännande och med hänsyn till den höga förtroendenivå och solidaritet som råder mellan medlemsstaterna, anse att de berörda brottskategorierna, antingen mot bakgrund av deras art eller mot bakgrund av att gärningen skall kunna leda till ett frihetsberövande i minst tre år, ingår bland sådana brott som utgör en så allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att det motiverar att kontrollen av om det föreligger dubbel straffbarhet slopas.

58 Även om det antas att situationen för personer som är misstänkta för sådana brott som anges i förteckningen i artikel 2.2 i rambeslutet eller som har dömts för sådana brott är jämförbar med situationen för personer som är misstänkta eller har dömts för andra brott än dem som räknas upp i denna bestämmelse, finns det under alla omständigheter sakliga skäl för denna särbehandling.

59 Vad för det andra gäller påståendet att avsaknaden av en detaljerad definition av de ifrågavarande brottskategorierna riskerar att leda till att genomförandet av rambeslutet skiljer sig åt i de olika nationella rättsordningarna, räcker det att påpeka att syftet med rambeslutet inte är att harmonisera den materiella straffrätten i medlemsstaterna och att det inte finns någon bestämmelse i avdelning VI i EU-fördraget — med hänsyn till att artiklarna 34 och 31 i denna avdelning har angetts som den rättsliga grunden för rambeslutet — enligt vilken det utgör ett villkor för tillämpningen av den europeiska arresteringsordern att de straffrättsliga bestämmelserna beträffande de berörda brotten skall harmoniseras i medlemsstaterna (se, analogt, bland annat dom av den 11 februari 2003 i de förenade målen C-187/01 och C-385/01, Gözütok och Brügge, REG 2003, s. I-1345, punkt 32, samt av den 28 september 2006 i mål C-467/04, Gasparini m.fl., REG 2006, s. I-9199, punkt 29).

60 Härav följer att artikel 2.2 i rambeslutet, i den del den innebär att kontrollen av om det föreligger dubbel straffbarhet slopas för de brott som anges i bestämmelsen, inte är ogiltig på grund av att den strider mot artikel 6.2 EU och, närmare bestämt, den straffrättsliga legalitetsprincipen och likhets- och icke-diskrimineringsprincipen.

61 Av det ovanstående följer att det finns anledning att besvara de hänskjutna frågorna så att det vid prövningen av dessa frågor inte har framkommit någon omständighet som påverkar rambeslutets giltighet.

Rättegångskostnader

62 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

Vid prövningen av de hänskjutna frågorna har det inte framkommit någon omständighet som påverkar giltigheten av rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna.

Underskrifter